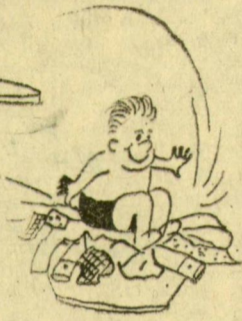
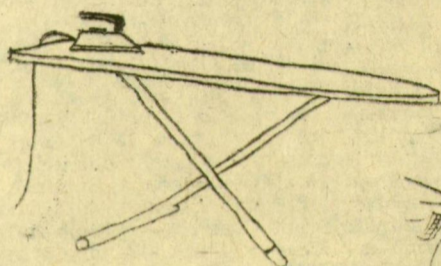
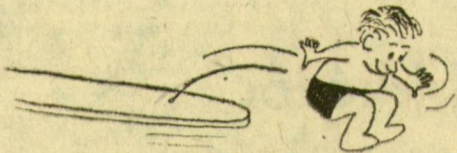

A nagy ugrás

RAJZOLTA:
TÓTH ISTVÁN

Tiszai „csipogók”

Új jelenség foglalkoztatja a Tiszán a kishajó-tulajdonosokat, akiknek a csónakmotorjuk hengerűrtartalma meghaladja a 250 köbcentimétert. A hajózási szabályzat 15. cikkelyében foglaltaknak tesznek eleget, amelyben előírásként szerepel, hogy a szóban forgó kishajókra olyan teljesítményű elektromos kürtöt kell felszerelni, hogy a hangjelzés legalább 600 méter távolságra elhallatszon. A hajózási szabályzat szerint a rendelkezés 1957 óta van érvényben, s ezt tartja szem előtt a Duna Bizottság egyezménye is. Kár, hogy e rendelkezésnek — legalább is Szegeden — nem tettek eleget az elmúlt években, most viszont a BM és a KPM közös rendelkezése alapján is szorgalmazza a szegedi révőrs, illetve a Szolnoki Vízrendészeti Rendőrkapitányság.

Mi tagadás, a kürt felszerelését a szóban forgó hajókra nem kísérte és kíséri nagy öröm a hajótulajdonosok körében, hiszen ez is pénzbe kerül. Meg kell vásárolni a megfelelő kürtöt, a működtető akkumulátort stb. Arra hivatkoznak, hogy aki a nagy teljesítményű 600—700 köbcentis űrtartalmú vízmotorok hangját messziről, több száz méterről nem hallja meg, az már úgyszólván süket, s minek akkor még a motor zajához hangjelzés is. A Tisza is

közlekedési útvonal, s fontosságában nem is akármilyen. Amit a vizen való közlekedéssel előír a hajózási szabályzat, azt mindenképpen be kell tartani és tartatni. Eppen ezért a hang- és a fényjelzésre vonatkozó előírásnak is eleget kell tenni, s nem elég csak annyira becsülni a víziközlekedésre vonatkozó szabályokat, hogy a csónakokra szerelt kürtök csak addig tartsanak, amíg azt a hatóság felülvizsgálja és jóváhagyja. A tiszai „csipogók”-kal nem sokra mennek, sem a kishajó-tulajdonosok, sem a révőrs. Alig hihető, hogy a rendelkezésnek megfelelők azok a csipogók, amelyek most átserelnek a Berva és más típusú segédmotorokról. Ezek a kürtöcskék a vizen aligha tudnak olyan erejű hangjelzést adni, hogy azt meg lehessen hallani 600 méterről. S ami nem felel meg a követelményeknek, arra a vízrendészeti rendőrs sem adhatja áldását.

L. F.

A szegedi szabadtéri kezdeményezője

Az idén kerül sor a főlsszabadulás után tizenegyedik alkalommal a szegedi ünnepi játékokra. A főlsszabadulás előtt először 1931 nyarán rendezték meg a Dóm téri szabadtéri játékokat, és 1939-ig folyt évről évre első kurzusa.

A Játékok első történetírója, Lugosi Döme, az előzmények feltárásában Hont Ferencnek, a kitűnő szegedi rendezőnek a Délmagyarország 1927. május 11-i számában megjelent cikkéig nyomozott vissza. Készségtelen, hogy Hont írásának és későbbi agitációjának nagy szerepe volt a gondolat közkinccsé válásában, érlelődésében. Az igazság kedvéért azonban rá kell mutatnunk, hogy Hont kezdeményezésének is volt

elődje, mégpedig ugyanazokon a hátsabokon, tíz hónappal előbb, a Délmagyarország jeles publicistájának, Szeged nagy költőjének, Juhász Gyulának vezércikkében.

A költő 1926. augusztus 13-án — jegyezzük meg e dátumot: ez a Szegedi Szabadtéri Játékok fogantatásának napja — vezércikkben méltatta a pár nappal előbb megkezdődött salzburgi ünnepi játékokat. Hofmannstahl Jedermannját, Max Reinhardt rendezői zsenijét dicsérte benne, a nagyszerű kezdeményezést, amely 1920 óta évente néhány napra a kis Salzburgot a művelt világ érdeklődésének középpontjába helyezi. Juhász főlshajt: „Mikor jön el majd az az idő, amikor az igazán igazi és csakugyan világra szóló magyar szellem és művészet kultuszára idecsődül hozzánk a világ minden részének mindenféle rendű-rangú Jedermannja...”

Nem telik bele egy év, amikor ugyancsak a Délmagyarország vezércikkében 1927. július 9-én megújítja javaslatát: „Nemsokára egy esztendőre lesz már, hogy e lap vezető helyén megpendítettük azt az eszmét, hogy Szegednek a magyar Salzburg

hivatását lehetne és kellene betöltenie...”

A dolgok értek, Hont Ferenc propagandája meghatározottabbá tette a tervet, Firmin Gémier példája is hatott, s néhány évi előkészület után valóra váltak a tervek. Juhász Gyula ekkor már önkéntes remeteségében élt, nem élvezhette indítványának művészi eredményeit.

S ugyanígy járt a főlsszabadulás után a Játékok följújtásának kezdeményezője, Szeged másik nagy költőszülöttje: Balázs Béla is. Ő ugyan csak a Délmagyarországban fejtette ki 1946 október 6-án elképzeléseit, hogyan újítaná föl a Dóm téri játékokat, hogyan gazdagítaná a színházi játékokon kívül más művészeti ágak nemzetközi bemutatóivá, hogyan teremtené meg Szegeden a délkelet-európai népek művészetének sereg-szemléjét, színészeit, szobrászait, festőit, muzikusait, népi együtteseit, s így találkozzák. Ő sem érte meg a Játékok följújtását, s még mi is várunk arra, hogy az ő kezdeményezése szellemében válják a dunai népek nagy nemzetközi kulturális ünnepének színhelyévé a szabadtéri játékok városa, Szeged.

P. L.

r ö v i d e n

Szöveg nélkül

Döntés a lakásszövetkezetekről

A lakásszövetkezetek megalakításában és irányításában ezúttal a megyei jogú városi tanács döntése alapján a kerületi tanácsok lakás- és helyiséggazdálkodási osztálya fogja betölteni a döntő szerepet. Feladata lesz a lakásszövetkezetek szervező bizottsága tevékenységének irányítása, az alakuló közgyűlés előkészítése és a szövetkezetekre vonatkozó rendeletek ismertetése.

— Szegedre jön az V. Délalföldi Tárlat. Az V. Délalföldi Tárlat, melynek hódmezővásárhelyi megnyitásától annak idején beszámoltunk olvasóinknak, Szegeden június 8-án, vasárnap déli 12 órakor nyílik meg a Horváth Mihály utcai képtárban. Megnyitó beszédet mond Szeles Zoltán művészettörténész.

— Vezető rendező: Vass Károly. Az új évadra a Szegedi Nemzeti Színház vezető rendezőjévé Vass Károlyt, a békéscsabai Jókai Színház volt igazgatóját nevezték ki.

— Fogaskerék-konferencia. A Gépipari Tudományos Egyesületben csütörtök délután sajtótájékoztatót tartottak abból az alkalomból, hogy június 11—13. között rendezik Budapesten a második fogaskerék-konferenciát. A tanácskozáson a magyar szakemberek beszámoltak arról az új, úgynevezett tükrösítő eljárásról, amelynek segítségével a fogaskerék felületét háromtizedred milliméteres pontossággal, tehát gyakorlatilag egészen simára lehet kiképezni. A konferencián több mint 50 hazai és külföldi szakember tart előadást.

— Nyugdíjas találkozó. Tegnap, csütörtökön a szegedi II. számú kórház Vöröskereszt-alapszervezete, a szakszervezet és a KISZ-szel közösen a kórházi nyugdíjasok részére ünnepséget rendezett a kórház ebédlőjében. A több mint 60 vendéget patronáltjuk, a tanárképző főiskola I. számú gyakorlójának Bartók Béla kamarakórusa énekkel, majd három tanulójuk — Bérczi Judit, Vecsernyés Péter és Gyüre Gábor — verssel köszöntötte.

Új bőrt szabtak neki

Detroitban lakik a 13 éves Gabriel Shapiro, aki három ezer ember bőrében él. Hihetetlen, de igaz: néhány hónappal ezelőtt Gabriel halálos égési sebeket szenvedett, bőrfelületének 75 százaléka megégett. Ekkor következett be a csoda, sőt voltaképpen kettő is: egy orvosi és egy emberi. Néhány nap alatt háromezren jelentkeztek, akik hajlandók voltak bőrt adni Gabrielnek. Az orvosok aztán ebből az „anyagból” ötven mütételt (!) új bőrtakarót „varrtak” Gabrielnek. S ez a másik, az orvosi csoda. A mütétek sikerültek, s Gab-

— Bemutató háziasszonyoknak és boltvezetőknek. A Szegedi Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalat tegnap szaktanácsadással egybekötött árubemutatót rendezett József Attila sugárúti klubjában, a baromfiipar termékeiből és a Csongrád—Szolnok vidéki Pincegazdaság boraiból.

— Készülék plasztikai mütétekhez. Bulgáriában univerzális készüléket szerkesztettek plasztikai mütétekhez. A készülék egyesíti magában a sebészeten eddig használt valamennyi olyan műszer tulajdonságát, amelyeket az emberi test felületének mérésére és megjelölésére használtak fel. Szerkezete egyszerű, térfogata kicsi, fémből készült és a mérések eredménye igen pontos.

— Gabonaszárító. Az Élelmiszeripari Gépgyár és Szerelő Vállalat megbízásából a Komplex Kiskereskedelmi Vállalat a napokban szerződést kötött az angol Colman-céggel. A megállapodás értelmében az ELGPE megvásárolta a világszínvonalon álló Colman-típusú gabonaszárító berendezés gyártási — s a szocialista országokba a kizárólagos exportálási — jogát.

— Az Északi-sark helyváltoztatása. A tudósok megállapították, hogy az Északi-sark helyváltoztatásának évi átlagssebessége 11 centiméter. A pólusok eltolódásának problémájával foglalkozó szovjet kutatók véleménye szerint az Északi-sark legutóbbi 60 esztendőben az emittett átlagssebességgel Labrador irányában tolik el. Tisztázatlan azonban, hogy a korábbi évtizedekben hogyan és milyen sebességgel tolik el, illetve, hogy a következő évtizedekben milyen irányban mozdul el az Északi-sark.

— A szervátültetés alapkérdésel. Csütörtökön az I. számú Sebészeti Klinikán kétnapos kerekasztal-konferencia kezdődött a legkülönbözőbb orvosi szakmák képviselői — immunológusok, allergológusok, onkológusok, mikrobiológusok, sebészek, belgyógyászok, urológusok, radiológusok stb. — részvételével a szervátültetés szemponyjából alapvetőnek számító immunológiai kérdésekről. Napjainkban a szervátültetés sikere elsősorban azon múlik, hogy le tudják-e győzni a szervezet természetes védőmechanizmusát, az úgynevezett immun-reakciót, amelyekkel a kórokozók és általában minden idegen test, így az átültetett szerv eltávolítására törekszik.

— „Sárkányok” a Gobi sívatagban. Mongólia déli és délnyugati részén a helyi lakosok ismeretlen állatok hatalmas csontjait találták meg, amelyekel „sárkány csontoknak” nevezték el. A legenda szerint ugyanis a gigantikus állatok az égből szálltak alá. Eme leletek tudományos magyarázatát a mongol paleontológusok adták meg. Expedíciók keresték fel a több millió évvel ezelőtt élt, történelemelőtti állatok „temetőjét”, a mai Gobi sívatag területén. A legérdekesebb egy dinoszaurusz teljes épségben megmaradt csontváza, amely 9 méter hosszú és 4 méter magas. Az expedíciók munkájához nagy segítséget nyújtottak a szovjet paleontológusok is.

— Dedikálta: Kossuth Lajos. Különleges értékkel — Kossuth Lajos eredeti, dedikált fényképével — gazdagodott Hatvan város nemrég megnyílt múzeuma. Doktay Gyula múzeumigazgató gyűjtőmunkája közben bukkant a fényképre, amelyet Kossuth Lajos halála előtt egy évvel, 1893-ban ajándékozott Hock János egykori Kossuth-párti országgyűlési képviselőnek, amikor Turinban meglátogatta őt. A szabadelvű politikus unokaöccse most ezt a dokumentumot az új hatvani múzeumnak ajándékozta.

Repülőgéppel a darazsak ellen

A mezőgazdászok rajzbiológiai megfigyelései szerint a darazsfajtáknál a növényvédelemmel kapcsolatos irtásra általában csak rövid idő áll rendelkezésre. Ha gyorsan fellelész az idő, és egyéb, a rajzást elősegítő tényezők úgy alakulnak, akkor egy-két nap alatt el kell készülni a permetezésre, mert különben például a szilvadarazs (Hoplocampa spp.) pusztítását már nemigen lehet megakadályozni.

A szilvadarazsak ellen ezért a lehető leggyorsabb védekezési módot, a repülőgépes irtást választották a gazdászok. A Repülőgépes Növényvédelmi Állomás egymásután már tíz évben ovtá a gyümölcsösöket a kártevőtől és idén jónéhány újabb startra volt szükség ahhoz, hogy rendet teremtsenek a fák környékén.

A repülőgépek a darazsak

ellen változatos vegyianyagokat „tankolnak” fel. Nagyon hatásos a Metation készítmény, amelyből — ha repülőgépről permetezik — a kedvező eloszlás miatt egy holdra egy liter is elegendő 30—50 iternyi vízzel felhígítva. A Hungária L 10-es permetezőből két kilónyi kell ugyanakkora területre, a nagyobb hatású Ditrifonból azonban alig másfél kiló is megteszi. A védekezésre általában a szirmhullás idején kerül sor, amikor a darazstojások kelése 10—20 százalékos. Ebben az időpontban a lombzat még igen kicsi és így a repülőgépről függőszzerűen aláhulló permeté eljut rendelkezési helyére, egészen a csészelevelekre.

A repülőgépes növényvédelem „bevezetése” csak a szilvadarazsak ellen évente többmillió forintot haszonnal jár.

Nevelés

A család ebédel. „Papa...” szólal meg a kis Péter. Ekkor azonban papa közbeszól: „A gyermekeknek étkezés közben nem szabad beszélniük, csak ha kérdik őket!” De Péter ismét elkezd: „Papa...”, de ismét rendreutasítják. Végre, az ebéd végén apja így szól: „Nos, fiam, most már beszélhetsz! Mit akarsz?” „Most már késő, papa, már megetted a csigát a salátával!”

PÉNTEK,
1969. JÚNIUS 6.

DÉLMAGYARORSZAG 7